

Interpellationssvar - Coronapaus, ställd till Monica Johansson (S), regionstyrelsens ordförande

Lotta Back (V) har ställt frågor till Monica Johansson (S), regionstyrelsens ordförande, om hur Region Sörmlands verksamheter inom tillsyn, utveckling och forskning kan ha påverkats av pandemin.

Mot bakgrund av detta ställer interpellanten följande frågor:

1. Hur har Region Sörmlands verksamheter inom tillsyn, utveckling och forskning påverkats av pandemin?
2. Hur har arbetssituationen sett ut för dessa medarbetare under pandemin? Finns det nyupptäckta behov av personalresurser inom tillsyn, utveckling och forskning?
3. Behövs det mer resurser för att kunna bedriva adekvat och tidsenlig verksamhet i dagsläget inom tillsyn, utveckling och forskning. Vad består detta av i sådana fall?
4. Hur har arbetet med upphandling och säkerhet påverkats av och under pandemin?
5. Har ni från majoriteten tagit några initiativ för att täppa till de eventuella bristerna kring dessa verksamhetsområden som uppstått under pandemin?

Svaren på frågorna är:

1. Region Sörmland är ingen tillsynsmyndighet och beviljar heller inga tillstånd som kräver tillsyn.

Utvecklingsenhetens arbete ändrat karaktär under coronapandemin. Det stora fokuset har varit på att hantera de utmaningar som hälso- och sjukvården ställts inför och utvecklingsenheten har haft en nyckelroll i lösa/hantera många av dessa.

De flesta av utvecklingsenhetens övergripande arbeten har varit och är pausade och det arbetet som trots pandemin har pågått har ändrat karaktär, bland annat har att fysiska möten ersatts av digitala.

Arbetet med *Framtidens vårdinformationsstöd* (VISUS) och arbetet med kunskapsstyrningen har fortsatt, men i mindre omfattning och i långsammare takt. De flesta utbildningar utvecklingsenheten håller i har delvis varit och är inställda (några utbildningar har genomförts som digitala då det passat). I dagsläget arbetar enheten med att ställa om och tänka framåt för nytt utbildningserbjudande som ska matcha behoven efter pandemin. Den viktiga samverkansformen med Mälardalens högskola har bedrivits på sparlåga med digitala möten och med utebliven medverkan från vårdverksamheter. Nätverksträffar för verksamhetsutvecklare har blivit digitala, med deltagare från hälso- och sjukvården samt regionservice och hälsoval.

Forskningsverksamheten inom regionens centrum för klinisk forskning har till viss del pausats under pandemin. Detta eftersom i stort sett all forskning som bedrivs förekommer inom hälso- och sjukvården och våra forskares patientarbete har prioriterats. I annat fall har pågående forskningsprojekt har till exempel fått ändra typ av datainsamlingsmetoder. Samtidigt har det under delar av 2020 varit ett ovanligt stort tryck på ansökningar om forskningsmedel vilket gör det tydligt att intresset bland våra medarbetare att forska inte minskade trots det senaste årets fokus på just patientarbete.

Inom primärvårdens utvecklingsenhet (Primus) har personal lånats ut till covid-19-relaterad verksamhet varför utvecklingsarbete begränsats. Primus har inte beviljat utvecklingsbidrag till verksamheter då vårdcentralerna haft fokus på pandemin. Dock har handledning i utbildningssyfte prioriterats.

För Forskning och Utveckling i Sörmland (FoUiS) har verksamheten också förändrats eftersom en hel del av de utbildningar som enheten bedriver inte har kunnat genomföras som planerat. Detta har lett till att det under 2020 varit stort fokus på utveckling av digitaliseringens möjligheter under rådande covid-19 pandemin. Exempel på aktiviteter har bland annat varit att kunna erbjuda digitala alternativ till utbildningar och föreläsningar så som till exempel en webbaserad introduktionsutbildning för vikarier inom vård och omsorg, webinarie om digitalisering och funktionshinder samt en utbildning i att digitalisera utifrån användarens behov med hjälp av tjänstedesign. FoUiS arbetat aktivt med informationsspridning, genom sin webbsida publiceras poddar och rapporter av pågående och genomfört arbete.

2. Arbetssituationen för forskande medarbetare på centrum för klinisk forskning har av ovan nämnda skäl förändrats från forskning till patientnära arbete. Inom FoU Sörmland har verksamheten och medarbetare ställt om till att arbeta digitalt men även denna enhet har hjälpt till i pandemin.

Många av medarbetarna inom hälso- och sjukvårdens utvecklingsenhet har fått anta helt nya roller i arbetsuppgifter som de aldrig varit i närheten av tidigare. Exempelvis har ingenjörer agerat provtagare. En stor del av arbetsgruppen på utvecklingsenheten är involverad i vaccinationsarbete och provtagning.

När det gäller frågan om nyupptäckta behov kan vi se att behovet av digitala vårdmöten och andra digitala vägar för kommunikation (invånartjänster inom e-hälsa) har ökat starkt under pandemin ur ett verksamhets- och patientperspektiv. Många verksamheter som övergått till exempelvis digitala vårdmöten har behov av hjälp och stöttning, ofta handgripligt för att komma igång. Detta har bidragit till en ökad belastning på våra medarbetare som arbetar med stöd till införandet av olika typer av invånartjänster inom e-hälsa. Det finns också ett uttalat behov av att utbilda medarbetare i digitala verktyg för att möjliggöra övergången till VISUS och övriga digitala arbetsredskap.

Samtidigt har det nationellt, inom framförallt infektionsområdet, tagits fram värdefulla kunskapsdokument i ett högt tempo med hjälp av nationella programområden, ofta i samarbete med myndigheter. Många av dessa stöddokument har inneburit värdefullt stöd inom covid-19 området på det lokala planet. Flera så kallade *personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp* har också trots pandemin tagits fram, granskats och beslutats, exempelvis för stroke och hjärtsvikt. I Sörmland har omhändertagandet av dessa vårdförlopp granskats och analyserats även om takten har minskat på grund av att värdefulla medarbetare blivit engagerade i pandeminarbetet. Flera lokala programområden och lokala samverkansgrupper i Sörmland har arbetat vidare om än i lugnare takt på grund av svårigheter att samla medarbetare. Dock har omställningen till digitala möten underlättat arbetet.

Lokalt har ett mera intensivt arbete utförts för att kontinuerligt granska och utvärdera nya studier inom covid-19 området för att kunna hantera uppkomna situationer och frågor, professionellt och vetenskapligt. Arbetet med ett nytt *nationellt kliniskt kunskapsstöd* med förbättrade möjligheter till ett lokalt lättillgängligt kunskapsstöd har också fortsatt.

3. De resursbehov som identifierats rör framförallt kompetensförhöjande insatser inom digitala arbetsmetoder och verktyg.
4. År 2020 har präglats av pågående covid-19 pandemin, under årets första hälft var belastningen på inköpsenheten mycket hög. I princip alla medarbetare arbetade med att lokalisera leverantörer och köpa in skyddsmaterial som på grund av det globala marknadsläget inte levererades inom ramen för ordinarie avtal från varuförsörjningen.

Det har bidragit till att ett antal inplanerade upphandlingar har skjutits fram och befintliga avtal har förlängts. När det gäller de upphandlingar som inte har kunnat skjutas fram eller förlängas har arbetet fortsatt.

Inför och under sommaren 2020 ökade också begäran från media avseende utlämningsärenden kring covid-19 vilket också bidrog till en fortsatt hög administrativ belastning. När pandemin åter tog fart under hösten 2020 organiserades arbetet med skyddsmaterialanskaffning, medicinteknisk utrustning och dess förbrukningsmaterial genom en särskild grupp av medarbetare, cirka 10 personer, som omhändertog de akuta behoven gemensamt för både Region Sörmland och Region Västmanland.

Under hösten 2020 och våren 2021 har lagersituationen av kritiskt skyddsmaterial och framåt har varit relativt stabil och arbetet har kunnat göras med viss framförhållning. Under senhösten påbörjades även upphandlingsarbetet av inköp relaterat till vaccinationer, vilket innebär både skydds- och förbrukningsmaterial, vaccinationssystem, vaccinationstjänster med mera. Behovet av akuta inköp och inköpsresurser för upphandling av exempelvis bemanning, utrustning och material inom vården har ökat i och med att verksamheterna arbetar med att korta sina väntetider. Vi ser att befintliga inköpsresurser är upptagna i stora upphandlingar som inte kan pausas eller avbrytas på grund av dessa akuta behov.

Inköpsarbete direkt relaterat till covid-19-pandemin har minskat i omfattning men fortfarande är omfattningen på covid-19-specifikt arbete kontinuerligt motsvarande 1,5 - 2 personer.

Arbetet består av täckningsköp på grund av brister på förbrukningsmaterial, ett ökat antal större upphandlingar samt en mängd mindre anskaffningar på grund av vaccinationsarbetet, akuta upphandlingar avseende covid-19 prioriteras.

Vad gäller säkerhet kan regionens säkerhetsenhet inte se att regionen utifrån ett säkerhetsperspektiv påverkats av pandemin på något sätt, man kan se att inköp av bevakningstjänster ökat något med anledning av covid-19 vaccinationerna.

5. Coronapandemin har ställt regionens alla verksamheter under ett extremt omställningstryck. Tack vare goda medarbetare, en god ledning och ett gott samarbete mellan regionens verksamheter har vi kunnat klara av situationen på ett fullgott sätt. För verksamheten har ekonomiska resurser inte varit ett hinder utan det "har fått kosta vad det kosta vill".

Som vi kan läsa i svaren på frågorna ovan har pandemin inneburit att våra verksamheter som sysslar med forskning och utveckling fått pausa vissa arbeten och i andra fall fått ställa om till ett annat arbetssätt. Det är tydligt att digitalisering har tagit fart och detta är ett område som vi behöver fortsätta fokusera på. Tyvärr har pandemin även inneburit att införandet det nya vårdinformationsstödet VISUS har skjutits fram. Som det ser ut nu kommer de så kallade acceptanstesterna att ske hos oss kvartal 1 2023. En utmaning vi ser är att den planerade kompetensutvecklingen hos våra medarbetare till stor del skjutas på framtiden på grund av pandemin. För att komma till rätta med detta har resurser skjutits till. Även många av våra utvecklingsprojekt har fått skjutas framåt i tiden. Här sker en planering för att se vilka projekt som är prioriterade att komma igång med. När det gäller vårt största utvecklingsprojekt inom hälso- och sjukvården, om- och nybyggnationer av våra sjukhus, så har detta fortsatt under pandemin.

Monica Johansson (S)
Regionstyrelsens ordförande